

1.5. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1.5.1. Ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου

1.5.1.1. Να αντιστοιχίσετε τις περιόδους της στήλης Α, όπου χρησιμοποιείται η λέξη «γεγονός», με τη σωστή σημασία της λέξης στη στήλη Β. Ένα στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
<p>1. <i>Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι στα τέλη του εικοστού αιώνα δεν έχει κατοχυρωθεί ακόμη η ελευθερία της έκφρασης σε όλες τις χώρες του πλανήτη μας.</i></p>	<p>α) Πράξη που έχει συντελεστεί, συμβάν</p>
<p>2. <i>Η απροσδόκητη απόφαση του εκδότη να διακόψει την έκδοση της εφημερίδας του έφερε τους εργαζόμενους προ τετελεσμένου γεγονότος.</i></p>	<p>β) Πράγμα βέβαιο, αναμφισβήτητο</p>
<p>3. <i>Είναι γεγονός ότι μια είδηση μπορεί να μην προβάλλεται με τον ίδιο τρόπο από όλες τις εφημερίδες.</i></p>	<p>γ) Συμβάν που δεν μπορεί να αλλάξει</p>
<p>4. <i>Από όλα τα γεγονότα που συμβαίνουν γύρω μας είδηση θα γίνει εκείνο που ενδιαφέρει όσο το δυνατόν περισσότερο κόσμο και επηρεάζει τη ζωή του.</i></p>	<p>δ) Δεδομένο βάσει συλλογισμού</p> <p>ε) Κρίση για γεγονότα ή πράξεις</p>

I.5.1.2. Να συμπληρώσετε τα κενά του ακόλουθου κειμένου χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο τύπο των λέξεων του πίνακα. Στη συνέχεια να δώσετε τα αντίστοιχα αντώνυμα αυτών των λέξεων.

επηρεασμένος	προκατειλημμένος
μεροληπτικός	υποκειμενικός

Όταν οι συντάκτες των πολιτικών άρθρων γράφουν ..... (1) από την ιδεολογία του κόμματος που υποστηρίζουν, εμφανίζονται συνήθως ..... (2) απέναντι στα πρόσωπα των άλλων παρατάξεων και ασκούν ..... (3) κριτική στις ενέργειες και στα λεγόμενά τους. Επομένως, στα άρθρα τους εκφράζεται σαφώς ..... (4) γνώμη.

1. .... 2. ....
3. .... 4. ....

I.5.1.3. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο.

- Όσοι φοβούνται ότι οι μαύρες γάτες, ο αριθμός 13 και το σπάσιμο ενός καθρέφτη θα τους φέρει ατυχία βασανίζονται από,

α) προκαταλήψεις,	γ) δεισιδαιμονίες,
β) προλήψεις,	δ) εικασίες.
- Όποιος ισχυρίζεται ότι οι μαύροι είναι λιγότερο έξυπνοι από τους λευκούς

α) εκφράζει δεισιδαιμονίες,	γ) έχει προκαταλήψεις,
β) ασκεί κριτική,	δ) διατυπώνει γνωματεύσεις.
- Οι θρύλοι και οι παραδόσεις ενός λαού για τα φαντάσματα, τις νεράιδες και τα στοιχειωμένα σπίτια εκφράζουν

α) δογματική γνώμη,	γ) εικασίες,
β) προκαταλήψεις,	δ) δεισιδαιμονίες.
- Η δήλωση του αυτόπτη μάρτυρα ότι η έκρηξη προκλήθηκε πιθανόν κατά την αντικατάσταση της φιάλης υγραερίου είναι

α) απόφθεγμα,	γ) δογματική γνώμη,
β) γνωμάτευση,	δ) εικασία.

5. Το πόρισμα του μηχανικού ότι η πτώση του κτηρίου οφείλεται στην ελλιπή ενίσχυση του σκυροδέματος αποτελεί

- α) δογματική γνώμη,
- β) πρόκριση,
- γ) εικασία,
- δ) γνωμάτευση.

6. Η πεποίθηση των φανατικών φιλάθλων ότι πάντοτε η διαιτησία αδικεί είναι

- α) πρόληψη,
- β) πρόκριση,
- γ) γνωμάτευση,
- δ) δογματική γνώμη.

7. Η φράση «Γηράσκω αεί διδασκόμενος» είναι

- α) κριτική,
- β) απόφθεγμα,
- γ) δογματική γνώμη,
- δ) εικασία.

I.5.1.4. *Να συμπληρώσετε τα κενά στις προτάσεις επιλέγοντας κάθε φορά το κατάλληλο επίθετο.*

- α) (Εγκωμιαστικά, Αποδοκιμαστικά, Ευμενή) ..... σχόλια δημοσίευσε ακόμη και ο συμπολιτευόμενος τύπος, μετά την κυβερνητική εξαγγελία για νέες αυξήσεις στα καύσιμα.
- β) Η απροσδόκητη πρόκριση της ομάδας στο πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα έγινε δεκτή με ενθουσιασμό και ..... (καυστικά, διθυραμβικά, επικριτικά) σχόλια για τη συμβολή του προπονητή.
- γ) Με ..... (κολακευτικά, ποικίλα, θετικά) σχόλια αντέδρασαν οι Γάλλοι γονείς στο ενδεχόμενο να καταδικάζονται και οι ίδιοι, όταν τα παιδιά τους διαπράττουν αξιόποινες πράξεις.
- δ) Οι πυρηνικές δοκιμές της Ινδίας προκάλεσαν τα ..... (ενθουσιώδη, δριμύτατα, θερμά) σχόλια της διεθνούς κοινής γνώμης.
- ε) «Είμαι η πρώτη φωνή!» δήλωσε ο νεαρός τραγουδιστής και επακολούθησαν τα ..... (επιδοκιμαστικά, ειρωνικά, θετικά) σχόλια του κοινού.
- στ) Ο εντοπισμός ενός μικροσκοπικού φονικού όπλου από τα μηχανήματα ελέγχου προκάλεσε (ποικίλα, επικριτικά, επιδοκιμαστικά) ..... σχόλια για τους κανόνες ασφαλείας του αεροδρομίου.

I.5.1.5. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων με τα ακόλουθα επίθετα (ένα επίθετο περισσεύει).

αδιάφορη	ενδιαφέρουσα	συκοφαντική
ανακριβής	ευχάριστη	συνταρακτική
δυσάρεστη	συγκλονιστική	τραγική

1. Η πραγματοποίηση μιας συναυλίας ξένου συγκροτήματος ροκ στη χώρα μας είναι ..... είδηση για έναν συνταξιούχο, ... για τον δημοσιογράφο που θα γράψει την ανταπόκριση και ..... για τον νεαρό που θα απολαύσει επιτέλους διά ζώσης τα ινδάλματά του.
2. Η εξαγγελία νέων φορολογικών μέτρων αποτελεί μια ..... είδηση για τους φορολογούμενους.
3. Η ανεξέλεγκτη πληροφορία που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα για επικείμενη πτώση των τιμών στο χρηματιστήριο ήταν μια ..... είδηση που δημιούργησε πανικό στους επενδυτές.
4. Η αποκάλυψη των λεπτομερειών του στυγερού εγκλήματος αποτέλεσε ..... είδηση για το αναγνωστικό κοινό και ευνόησε την κυκλοφορία της εφημερίδας.
5. Η πτώση ενός αεροπλάνου είναι μια ..... είδηση για τους συγγενείς των επιβατών.
6. Ο Δήμαρχος μήνυσε την εφημερίδα για τη(ν) ..... είδηση που δημοσίευσε εναντίον του.

I.5.1.6. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων επιλέγοντας το κατάλληλο επίθετο.

- α) Η μικρασιατική καταστροφή αποτελεί ένα ..... (κορυφαίο, θλιβερό, κοσμοϊστορικό) γεγονός στη νεότερη ιστορία μας.
- β) Ένα ..... (ένδοξο, απροσδόκητο, ασήμαντο) γεγονός δεν αποτελεί αντικείμενο μελέτης του ιστορικού.
- γ) Η δολοφονία του Τζων Κέννεντυ (J.F.K.) ήταν ένα ..... (σπουδαίο, ένδοξο, συνταρακτικό) γεγονός που συγκλόνησε τον κόσμο.

- δ) Η εφεύρεση της τυπογραφίας στάθηκε ..... (αξιοσημείωτο, καθοριστικό, κορυφαίο) γεγονός για την εξέλιξη του ανθρώπινου πνεύματος.

I.5.1.7. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων επιλέγοντας κάθε φορά το κατάλληλο ρήμα στο σωστό τύπο.

- α) Επέστρεψε το διαστημικό λεωφορείο «Κολούμπια», όπου μαζί με το επταμελές πλήρωμά του συνταξίδεψαν 2.000 μικρά ζώα. Όπως ..... (δημοσιεύω, ανακοινώνω, παρουσιάζω) η Αμερικανική Διαστημική Εταιρεία (NASA), σκοπός του ταξιδιού ήταν η μελέτη του νευρικού συστήματος σε συνθήκες έλλειψης βαρύτητας.
- β) Την πρόσληψη 2.500 ανέργων πτυχιούχων ΑΕΙ-ΤΕΙ ως στελεχών στους δήμους ..... (προειδοποιώ, μεταδίδω, εξαγγέλλω) η κυβέρνηση.
- γ) Όπως ..... (γνωστοποιώ, δημοσιεύω, μεταδίδω) ο ανταποκριτής της εφημερίδας, μέχρι τα μέσα του επόμενου αιώνα οι πλημμύρες ενδέχεται να γίνουν καθημερινό φαινόμενο στην πλατεία του Αγίου Μάρκου της Βενετίας.
- δ) Σε πρόσφατη συνέντευξή του ο δημοφιλής καλλιτέχνης ..... (παρουσιάζω, προαναγγέλλω, προειδοποιώ) τη συνεργασία του με το Εθνικό Θέατρο.
- ε) Η μεγάλη έρευνα για τα προβλήματα της σημερινής νεολαίας που ..... (γνωστοποιώ, δημοσιεύω, ανακοινώνω) απογευματινή εφημερίδα, αύξησε θεαματικά την κυκλοφορία της.
- στ) Με ανακοίνωσή της στον τύπο η φαρμακοβιομηχανία ..... (εξαγγέλλω, ενημερώνω, προειδοποιώ) το καταναλωτικό κοινό ότι αναστέλλει την κυκλοφορία του παυσίπονου.
- ζ) Σε εκδήλωση που έλαβε χώρα στη Στοά του Βιβλίου ο γνωστός συγγραφέας ..... (ανακοινώνω, δημοσιεύω, παρουσιάζω) το νέο του μυθιστόρημα.
- η) Η οικολογική οργάνωση Γκρήνπις (Greenpeace) ..... (ανακοινώνω, γνωστοποιώ, προειδοποιώ) την Άγκυρα ότι ένα ατύχημα στο πυρηνικό εργοστάσιο που σκοπεύει να δημιουργήσει θα είχε καταστροφικές συνέπειες για ολόκληρη τη Μέση Ανατολή.

I.5.1.8. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων που ακολουθούν, χρησιμοποιώντας τον σωστό τύπο των λέξεων του πίνακα (δύο από τις λέξεις δεν θα χρησιμοποιηθούν).

αποδοκιμασία	ενστερνίζομαι	πολεμική
προσυπογράφω	επιδοκιμασία	στιγματισμός
εγκρίνω	επικρίνω	

Υπερψήφιση της ειρηνευτικής συμφωνίας

Με μεγάλη πλειοψηφία ο λαός της διαιρεμένης Ιρλανδίας -Καθολικοί και Διαμαρτυρόμενοι- ..... την ειρηνευτική συμφωνία ανάμεσά τους, στο δημοψήφισμα της 22ας Μαΐου 1998. Ήταν μια επιβεβαίωση ότι οι περισσότεροι Διαμαρτυρόμενοι της Β. Ιρλανδίας ..... το ειρηνευτικό μήνυμα. Μερικές ημέρες νωρίτερα το δημοφιλές συγκρότημα U2 ..... υπέρ της συμφωνίας με μια συναυλία στο Μπέλφαστ. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος δεν ήταν απλώς ..... , αλλά ..... της βίας που μάζιζε τη χώρα από το 1969. Ήταν πλέον ώριμες οι συνθήκες για να γίνει κατανοητό από όλους ότι ο/η διαρκής ..... εναντίον των προσπαθειών προσέγγισης των δύο πλευρών διεύρυνε το χάσμα. Σήμερα, οι Ιρλανδοί μπορούν να ελπίζουν σε ένα μέλλον χωρίς φόβο, αν και ο δρόμος της συμφιλίωσης είναι μακρύς.

I.5.2. Ερωτήσεις συνδυασμού αντικειμενικού τύπου και σύντομης απάντησης

I.5.2.1. Να αποδώσετε σε κάθε απόσπασμα κριτικής της στήλης I έναν χαρακτηρισμό από τη στήλη II (ένα στοιχείο της στήλης II περισσεύει). Να δικαιολογήσετε τις επιλογές σας.

I	II
1. Ήταν μια καλοστημένη σχολική θεατρική παράσταση.	α) κολακευτική
2. Μπράβο στα παιδιά. Επιτέλους παρακολουθήσαμε μια παράσταση που μας γοήτευσε!	β) καυστική
3. Ένα δώρο ανίας και προσμονής μέχρι να πέσει η αυλαία.	γ) επιδοκιμαστική
4. Η «Αντιγόνη» που παρακολουθήσαμε ήταν ένα κοριτσάκι λυγισμένο κάτω από το βάρος του τεράστιου ρόλου της.	δ) καλοπροαίρετη
5. Κάποια λαθάκια που παρατηρήσαμε θα μπορούσαμε να τα αποδώσουμε στην απειρία των νεαρών ηθοποιών.	ε) αποδοκιμαστική
6. Τέλος, αισθανόμαστε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε τον κ. καθηγητή μας που, ως σκηνοθέτης, επωμίστηκε επάξια όλο το βάρος της προσπάθειας.	στ) ειρωνική
7. Φύγαμε από την παράσταση με μια μεγάλη απορία: Σοφοκλή είδαμε ή Καραγκιόζη;	ζ) ενθουσιώδης
	η) αντικειμενική

Δικαιολόγηση

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

7. ....

I.5.2.2. Ένας υπουργός δηλώνει επί λέξει: «Ο Έλληνας τουρίστας απαιτεί να τον σέβονται, να του παρέχουν υπηρεσίες ποιότητας και καλές τιμές μέσα στη χώρα του.»

Αν διαβάζατε την παραπάνω είδηση σε διαφορετικά έντυπα με τις ακόλουθες μορφές, τι θα συμπεραίνατε σχετικά με την απόδοση της αλήθειας από τον δημοσιογράφο; Να δικαιολογήσετε τις επιλογές σας⁵.

I) «Ο Έλληνας τουρίστας έρμαιο εκμετάλλευσης στην ίδια του τη χώρα» δήλωσε ο αρμόδιος υπουργός.

- Η απόδοση αυτή
α) αποδεικνύει	☐
β) αποκαλύπτει	☐
γ) πλαστογραφεί	☐
δ) αποδίδει	☐

την αλήθεια της δήλωσης.

Δικαιολόγηση: .....

.....

II) «Όπως δήλωσε ο αρμόδιος υπουργός, ο έλληνας τουρίστας απαιτεί σεβασμό, παροχή καλής ποιότητας υπηρεσιών και καλές τιμές, όταν ταξιδεύει στη χώρα του.»

- Η απόδοση αυτή
α) διερευνά	☐
β) ελέγχει	☐
γ) αλλοιώνει	☐
δ) αποδίδει	☐

την αλήθεια της δήλωσης.

Δικαιολόγηση: .....

.....

---

⁵ Iγ, IIδ, IIIβ, IVβ.

III) «Είναι πασίγνωστο ότι ο Έλληνας τουρίστας υφίσταται εκμετάλλευση μέσα στην ίδια του τη χώρα.»

- Η απόδοση αυτή
α) διαπιστώνει	☐
β) αλλοιώνει	☐
γ) εκθέτει	☐
δ) εξετάζει	☐

την αλήθεια των λεγομένων.

Δικαιολόγηση: .....

.....

IV) «Ο Έλληνας τουρίστας απαιτεί να του παρέχονται καλής ποιότητας υπηρεσίες και καλές τιμές μέσα στη χώρα του» φέρεται ότι δήλωσε ο αρμόδιος υπουργός.

- Η απόδοση αυτή
α) αποδίδει	☐
β) ελέγχει	☐
γ) παραποιεί	☐
δ) διαπιστώνει	☐

την αλήθεια της δήλωσης.